

CREEPY™

**BERNI
RAJTSON**

JEZOVNIK

KNJIGA 1

WRIGHTSON
74

CREEPY

PREDSTAVLJA

BERNI RAJTSON

DEFINITIVNA KOLEKCIJA PRIČA I ILUSTRACIJA BERNIJA RAJTSONA
OBJAVLJENIH NA STRANICAMA MAGAZINA CREEPY I EERIE

Saradnici

HAUARD ČEJKIN

NIKOLA KJUTI

BIL DUBEJ

KARMIN INFANTINO

BRUS DŽOUNS

BAD LUIS

VOLT SAJMONSON

Predgovor

BRUS DŽOUNS

JELOVNİK

PREDGOVOR

Šta reći o živoj legendi?

Berni Rajtson jedan je od najpoznatijih strip-umetnika dvadesetog veka. O njemu su napisane na desetine uvodnika (uključujući i ovaj moj). Ima čitavu legiju obožavalaca. Za njega znaju čak i novajlije i dive se njegovom celokupnom opusu, koji odoleva zubu vremena. On je takođe jedan od mojih najbližih prijatelja. Stoga je ovo što sledi daleko od nepristrasne procene.

A ipak, ovaj tom stripova iz godina provedenih u izdavačkoj kući Voren je poseban, iz mnoštva razloga, te sam želeo da budem deo njega. Zapravo, na veoma stvaran način i jesam bio deo svega toga. Recimo, ja sam bio s Bernijem u redakciji Vorena kad je predao gotove table za *Crnu mačku*. Džim Voren – koji je prema meni uvek bio blagonaklon – umeo je da bude veoma zahtevan. Džim je već bio svestan Bernijeve rastuće reputacije, ali nije imao običaj da pokaže da je impresioniran, ili da drži hvalospeve – reci umetniku koliko vredi i on će možda to i zloupotrebiti, zar ne? Bilo kako bilo, Berni i ja smo ušli u kancelariju, gde zatekosmo

Džima kako sedi za svojim stolom kao kakav imperator, listajući strip-table. Imajte na umu da su table za *Crnu mačku* bile naručene – a tada i dovršene – a da Voren nije video ni kadra. Čim smo zatvorili vrata za sobom, Voren je podigao glavu, fiksirao Bernija onim svojim prekornim vorenovskim pogledom i rekao: „Zašto fušeriš?”

Bio sam zgranut, no Berni nije ni trepnuo. Znao je koliko je dobar. „Izvinite?” Voren na to podiže ilustracije koje je listao. Bile su Bernijeve. I to ne baš valjane. „Ti si fušer. Fušeri ne rade za *Vorenove* magazine.” Već sam spustio šaku na vrata, ali Berni se nije ni mrdnuo, smeškajući se. „A, to? To sam nacrtao sa šesnaest godina. Gde si to uopšte iskopao?” Tada sam prvi put video Džima Vorena bez reči. Berni je tada, uz sjajan tajming, gurnuo preko stola gotove table za *Crnu mačku*. To je bio drugi put da sam video Džima Vorena bez reči. A zatim je usledilo samo tiho „Gospode...”.

Sjajan trenutak – koji se završio tako što nas je Džim otpratio sve do lifta, očaran, bez prestanka hvaleći svaki veličanstveni kadar. „Imamo ovde još posla za tebe, Rajtsone!

Uvek si dobrodošao kod nas u Vorenu!"

Beše to slatka i odavno zaslužena pobeda. Berni je dugo oklevao pre no što je pozvao redakciju Vorena. Baš kao i svi mi. Ja sam živio u Džersiju, s druge strane reke. Berni, Majk Kaluta i Džef i Luiz Džouns živeli su u istoj stambenoj zgradi na zapadnoj strani Sedamdeset devete ulice, koja je postala stecište brojnih žurki i okupljanja. Mnogi veliki talenti prošli su kroz ta vrata, kao Von Bode, Stiv Harper, Arči Gudvin i njihove raznorazne devojke i supruge. Ali uvek ću pamtit i našu četvorku: Bernija, Majka, Džefa i mene. Grupica klinaca, u kasnom pubertetu ili ranim dvadesetima, iz različitih krajeva zemlje, koji su svi, nekim čudnim sticajem okolnosti, dospeli u Njujork u isto vreme. I to uglavnom baš zato što smo svi čitali *Creepy* i *Eerie* u svojim rodnim mestima. „Pohađali smo istu školu života“, znate? Vorenovi stripovi su nas proganjali i znali smo da ćemo jednog dana završiti u njima; oni behu nevidljiva nit koja nas je dovukla u Veliku jabuku.

Da biste zaista shvatili te dane, morali ste da budete tamo, ili makar da znate nešto malo o istoriji stripa sedamdesetih. Prvo, to nije bio cenjen medij. Plaćala se bedna crkavica. Poštovanje porodice, prijatelja van industrije ili same javnosti? Nula. Kada smo nas četvorica stigli u Njujork, niko više nije čitao stripove. Čak su i naši dragi Vorenovi naslovi bili pred gašenjem. Fanovske scene bukvalno nije ni bilo. A svakako nije bilo nikakvog ogromnog, medijski umreženog San Dijego komikona. Nismo tragali za slavom i bogatstvom, te bismo popadali od smeha da nam je neko rekao da će stripovi jednog dana biti u modi, nešto vredno holivudske pažnje. Došli smo jer smo voleli da crtamo. Ostali smo u velikoj meri zahvaljujući moralnoj podršci i činjenici da su tu, oko nas, živeli naši bogovi i idoli: Frenk Frazeta, Al Vilijamson, Roj Krenkel, Hal Foster. To što su ovi divovi s vremena na vreme svraćali do nas na šoljicu razgovora bilo je ostvarenje naših snova. Nije bilo važno što su oni mahom ostavili strip za sobom, shvativši ono što mi nismo – da je zlatno doba stripa prošlo. Mislim da im je prijalo da nas vide, to naše mladalačko ushićenje koje su nekada i sami osećali, kad

je umetnost još uvek bila nepoznata teritorija, a svaki dan nosio sa sobom nova uzbuđljiva otkrića. Vilijamson je bio posebno velikodušan, otvorivši srce i dušu, a i vrata svoga doma, nama, vižljavim „hipicima“. Dobri stari Al nikad nije prestao da bude član „bande Fliglovi“, kako su ih zvali.

Ipak, mi *jesmo* propustili zlatno doba. Sedamdesete su bile Kirbijeva epoha, te ako niste crtali kao on ili Nil Adams, dočekalo bi vas: „Izvine, mali, tvoje stvari deluju staromodno. Nastavi da vežbaš“. Okupili smo se, ohrabreni našim SF i horor idolima iz *EC comicsa*, spremni da svetu pokažemo ko smo. Ali smo zakasnili.

Ipak, ne sasvim. Zahvaljujući Lariju Ajviju, Rasu Džouns, Arčiju Gudvinu i „tiraninu“ Džimu Vorenu, ne samo da je duh *EC Comicsa* još uvek bio koliko-toliko živ već su tu radili Frazeta, Vilijamson, Hit i ostali velikani! I sve to u veličanstvenoj crno-belom štampi finog detalja! Poređenja radi, veliki izdavači su, još uvek ugušeni cenzorskim stegama stripskog kodeksa i živeći od stare slave *Spajdermena* i *Fleša*, prešli s metalnih štamparskih ploča na plastične i otisak koji je bio maltene sastavljen od fleka. Fina šrafura, meki letering i kvalitetan kolor...? Ma kakvi. Voren, iako je stalno bio na ivici bankrota, ne samo da je bio tu već su njegovi pravi najbolji dani tek bili pred njim.

Sumnjam da bi bez Vorena bilo fanzina, a verujte mi, nama su fanzini bili bitni, mesto gde smo mogli da radimo a da zaista i budemo plaćeni! Imali smo šta da jedemo zahvaljujući Vorenovim izdanjima, mnoštvu drugih crno-belih časopisa koji su u to doba nikli, kao što su *Web of Horror*, *Psycho*, pa i *Marvelovim* naučnofantastičnim magazinima. Sada mi je teško da poverujem da smo ikada gundali zbog nedostatka „naših žanrova“ – bilo ih je svuda oko nas! Čak je i DC počeo da izdaje stripove kao *The Shadow* i da revampuje stare antologije, kao što je *House of Mystery*. Veliki deo zasluge za to ide Vorenu.

U to doba ste na policama mogli da vidite veoma čudnu mešavinu stripskih naslova. Većina klinaca se više nije ni sećala stripova, a kamoli ih čitala, a ipak ih je objavljivano na hiljade. Desetine naslova su i dalje cvetali,

autori i urednici su svakodnevno činili kreativne rizike, isprobavali nove stvari. Niko se nije bogatio, ali ste mogli da živuckate čak i – ako ste to želeli – bez crtanja superheroja. Danas, dok ovo pišem, vlada potpuno suprotna situacija. Štaviše, Krenkel i Vilijamson su nas učili o Muhi, Kolu, Pajlu, Vajetu, Butu, Sent Džonu, Kornvelu, Brangvinu, Parišu i Dž. R. Nilu – vrtoglavom spisku ilustratora-velikana nema kraja. Većina ih više nije bila među živima, a kamoli produktivna, ali nas to nije zastrašilo. Nismo bili mejnstrim umetnici sedamdesetih i ponosili smo se time. Lično sam poznao maltene svakog mladog strip-umetnika koji je tada pokušavao da se probije u Njujorku i, verujte mi na reč, svi su imali nekih muka s crtačkim zanatom. Ne i Berni. Tip je bio neverovatan... ma, natprirodan. Blagosloven. Berni Rajtson je mogao da nacрта AMA BAŠ SVE. Bez IKAKVOG TRUDA. Da ste samo mogli da ga vidite. Stojeći kraj njega, posmatrajući ga kako radi, bili biste odveć zapanjeni da shvatite da škrgućete zubima od zavisti.

S cigaretom u uglu usana, bez ikakvog predloška na tabli za crtanje, Berni bi sedeo samo s patrljkom olovke i maštom i prepuštao se svojoj magiji. U živom sećanju mi je ostao Džef Džouns, koji mi je jednog dana prišao s kadrom koji je Berni nacrtao u ruci. „Bruse, vidi ovo! Tip na konopcu preleće sa zgrade na zgradu noseći dve žene na leđima! Kako mu to uspeva?!” Zaista, kako? Sve je to poticalo iz neke skrivene *vulgate*, nekog duboko ličnog vrela iz kojeg je samo on mogao da crpe inspiraciju. Da, videli biste trunku Frazete u ovom kadru, pregršt Fostera u onom drugom – svi smo ih mi obožavali – i mogli ste videti dosta Inglsa u nekoj od Bernijevih čuvenih zombi-kreacija. Ali naposljetku, sve je to uvek bilo potpuno Bernijevo. Ubio bih za takvo samopouzdanje. Svi smo se tako osećali. Kaluta je imao običaj da samo stoji iza Bernijeve crtaće table i vrti glavom. Sećam se da sam jednom prilikom pohvalio Džefu jednu izuzetno lepu ilustraciju. „Aha”, nasmejao se on. „Berni mi je uradio postavku u olovci.”

Berni Rajtson. Mrzeli smo ga. Voleli smo ga. Niste mogli da ga *ne volite*; u njemu nije bilo, posebno ne u doba kad smo radili

za Voren, ni trunke ega. Oduvek je bio jedan od nas, spreman da ispomaže ako ste probili rok, ali i spreman da spusti četkicu u sekundi ako se na TV-u prikazuje *Frankenštajn* – ili bilo koji film s Borisom Karlofom. Takođe je bio izuzetno duhovit. Da ne spominjem koliko je bio zgodan i herojskog izgleda, tip kojeg smo svi koristili kao referencu za crtanje – u čemu je uvek bio više no voljan da pomogne. Klinac sa ulica Baltimora koji je, iako blago stidljiv u prisustvu žena, mogao da bira s kojom će curom. Genije nesvestan svoje genijalnosti. Ja sam oduvek bio dežurni šaljivdžija, ali Berni je umeo da me nasmeje više no iko drugi – i, kad bismo imali dobar dan, od našeg smeha bi se tresli zidovi.

A, naravno, tu je i *Dženifer* – koja je mojoj karijeri pružila najveći uspon i koja ne bi bila ništa bez Bernijevog predivno jezovitog crteža.

I još nešto za kraj: kad je Berni postao veliko ime u DC-ju, to je bilo za vreme „vladavine” Karmina Infantina. Karmin je pomogao Berniju da se probije, a Berni to nikad nije zaboravio. Jednog dana smo zajedno ušetali u redakciju *Vorena* i zatekli Karmina, otpuštenog iz DC-ja, kako utučen radi sam u zabačenoj kancelariji koju mu je Voren, sažalivši se na njega, dao na korišćenje dok ne stane na noge. Berni i ja smo svratili do njega da se pozdravimo, i iako se krupni Italijan osmehivao, u očima mu se videla bol. Kad smo ušli u lift, Berni se okrenuo ka meni i rekao: „Hej, hajde da uradimo nešto za njega. Nešto naročito, da ga vratimo u žižu. Ti napiši, Karmin može da postavi u olovci, a ja ću istuširati.” I tako je nastala *Seoska cura*, jedna od meni najdražih priča u ovom tomu. Sve to zbog neverovatne velikodušnosti urednice Luiz Džouns i neverovatnog Bernija Rajtsona.

To morate da cenite.

.....
BRUS DŽOUNS, april 2011.

CREEPY™

EERIE™

CRNA MAČKA

EDGARA ALANA POA

Š

TA JE TO ŠTO ČOVEKA NAGONI DA SE OKRUŽI
ZVERIMA? MOŽDA JE U PITANJU POTREBA DA
POTVRDI SVOJU NADMOĆ... ILI PAK PODSETNIK NA
SOPSTVENO ZVERINJE POREKLO...

...GODINAMA SMO ŽIVELI, MOJA SUPRUGA I JA, U
TIHOM PLANINSKOM GRADIĆU... TU SMO, BRIŽNO I S
LJUBAVLJU, UZGAJALI NAŠU MENAŽERIJU...

WRIGHTSON

...ZEČEVE, PTICE, ZLATNE
RIBICE... SVE SMO IH VOLELI
SA ŽAROM KAKAV SAMO PRAVI
LJUBITELJ ŽIVOTINJA MOŽE DA
RAZUME...

...A MEĐU SVIM LJUBIM-
CIMA NAJDRAŽI NAM
BEŠE PLUTON, KRUPAN,
LEP CRN MAČAK...

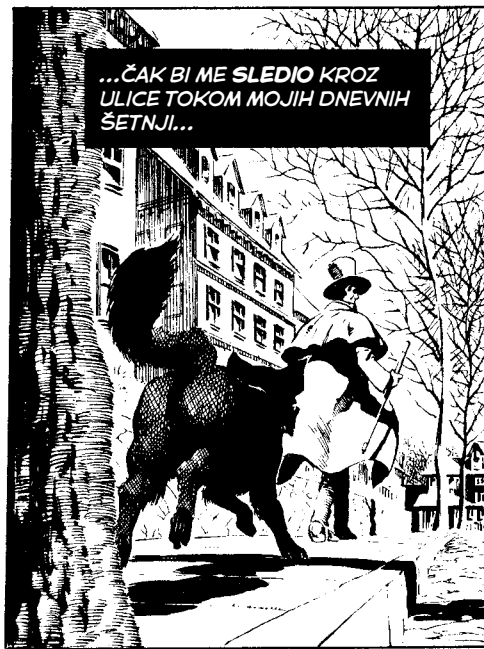
...OBOŽAVALI SMO TOG MAČKA I, KAKO JE VREME ODMICALO, ČINILO SE DA NAM ON UZVRAĆA NAKLONOST...

...A POSEBNO SAM MU JA BIO DRAG, TE JE OD MOG KRILA SEBI NAČINIO TRAJNI PRESTO...

...ČAK BI ME SLEDIO KROZ ULICE TOKOM MOJIH DNEVNIH ŠETNJI...

...ISPRVA SAM ZDUŠNO PRIHVATAO NJEGOVO STALNO PRISUSTVO, TE SMO POSTALI POZNAT PRIZOR U KRČMAMA KOJE BIH POHODIO. A ONDA, MALO-POMALO, MOJ CRNI SAPUTNIK POČEO JE DA MI IDE NA NERVE... ZATEKOH SEBE KAKO SKREĆEM POGLLED KAD GOD BIH SHVATIO DA ME FIKSIRA OČIMA... IGNORISAO BIH NJEGOVO PREDENJE I DRHTAO OD GAĐENJA NA NJEGOVO GNUSNO UMLJAVANJE...

...I UBRZO SE MOJE PAŽLJIVO IZBEGAVANJE PRETVORILO U JEZOVIT PREZIR, I NAPOKON...

BEŽI OD MENE... PRLJAVI ZVERI!!

...U OTVORENU MRŽNJI!

BEŽI OD MENE, PROKLET BIO!

...A ZATIM, JEDNE NOĆI, OSEĆAJUĆI SE NEUOBICAJENO MILOSRDNO, BEZ SUMNJE USLED VE-LIKE KOLIČINE ISPIJENOG VINA...

...DODI, MAC, MAC, MAC...

...BIĆE DA JE MAČKA OSETILA MOJU PRIPITOST I IZBEGAVALA JE MOJ DODIR...

...DODI, PLUTONE...
DODI, MOMČE...
AGGHHH!

...CRNI VRAG ME JE UGRIZAO...

...I U PIJANOM GNEVU CIMNUH ZVER UVIS I IZ DŽEPA IZVADIH PEROREZ...

...PRLJAVI, GNUSNI MON-STRUME! IMA DA TE NAUČIM...

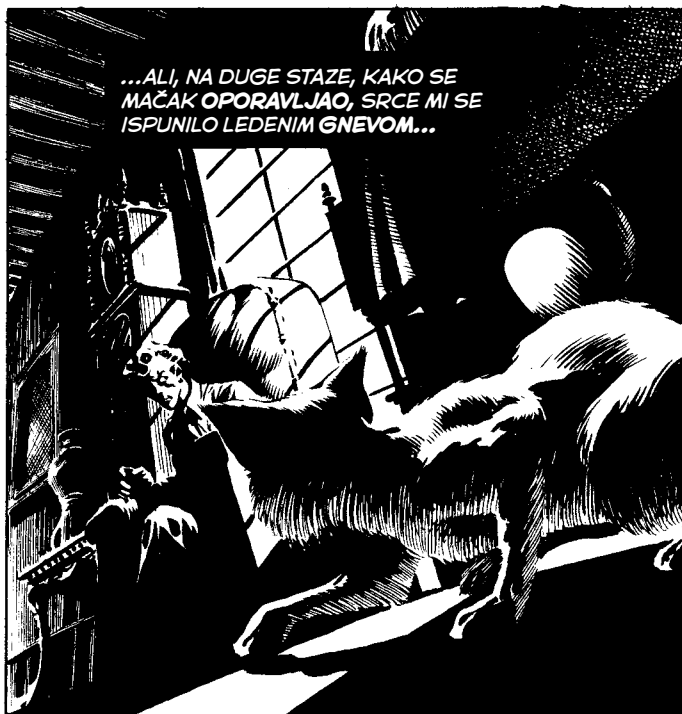

...I ISKOPAH JOJ OKO!

ISPRVA ME JE MOJ SUMANUTI POSTUPAK
ISPUNIO GNUŠANJEM, TE UTONUH U DUBOKO
OČAJANJE I KAJANJE...

...ALI, NA DUGE STAZE, KAKO SE
MAČAK OPORAVLJAO, SRCE MI SE
ISPUNIO LEDENIM GNEVOM...

...JER ZVER ME JE, KAO ŠTO SE MOGLO I OČEKIVATI, SADA PAŽLJIVO IZBEGAVALA... TA STVAR KOJA ME JE NEKAD VOLELA, SVOG
GOSPODARA I ZAŠTITNIKA, SADA JE PRED A MNOM UZMICALA KAO DA SAM GUBAVAC! MOJE KAJANJE I MRŽNJA POČEŠE DA
KLJUČAJU... DA SE PRETAPAJU... IZRODIVŠI BRIŽLJIVO RAZVIJEN DUH PERVERZIJE... NE BIH PROPUSTIO NIJEDNU PRILIKU DA
MUŠTRAM I ZAČIKAVAM TO JEZIVO STVORENJE... SAMO NJEGOVO PRISUSTVO NAGONILO ME JE NA SVAKU ZAMISLIVU PAKOST...

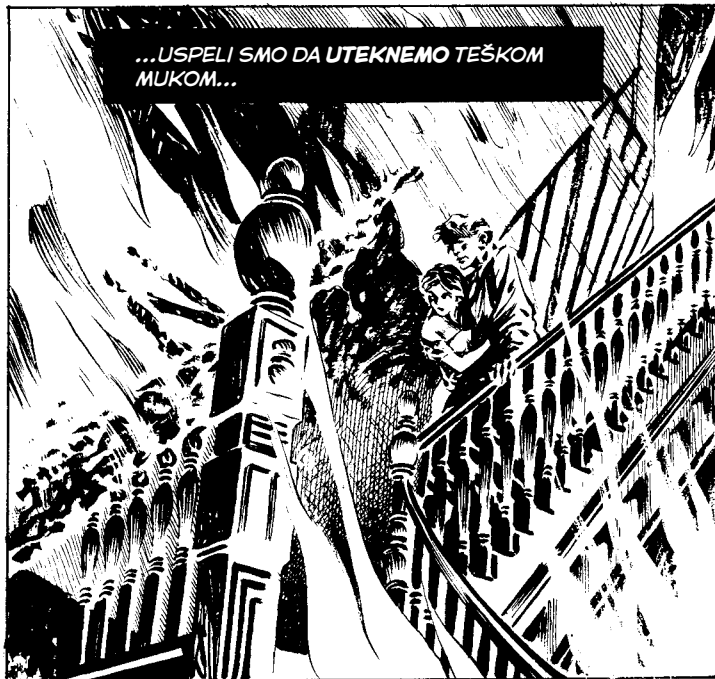
...A ZATIM, JEDNOG JUTRA, NAMA-
KOH MU OMČU OKO VRATA I, SUZNIH
OČIJU, OBESIH GA O GRANU
JEDNOG DRVETA...

...TE ISTE NOĆI IZ SNA ME OTRGOŠE
POVICI: **VATRA! VATRA!**

...USPELI SMO DA UTEKNEMO TEŠKOM
MUKOM...

...NAŠAVŠI SE NA
PONOČNOM MRAZU,
POSMATRAJUĆI NAŠE
NADE, SNOVE, ŽIVOTE
KAKO UMIRU U TOJ
SILOVITOJ BUKTINJI...

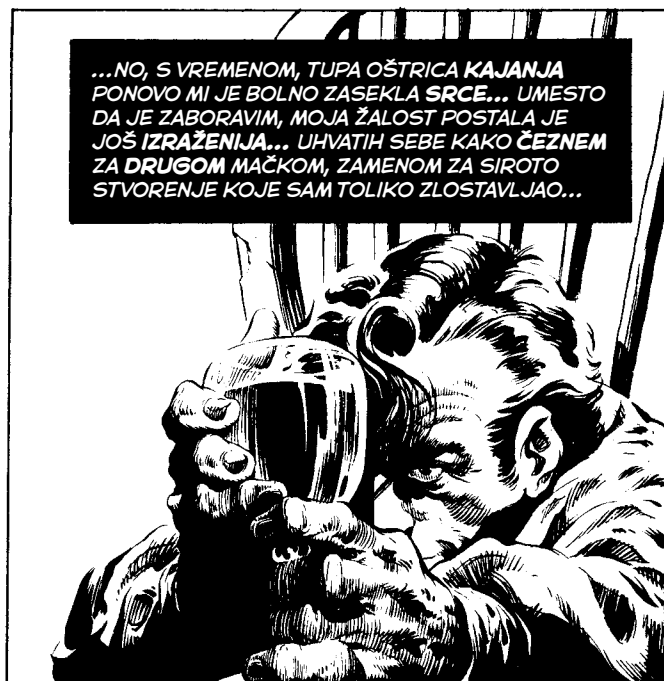
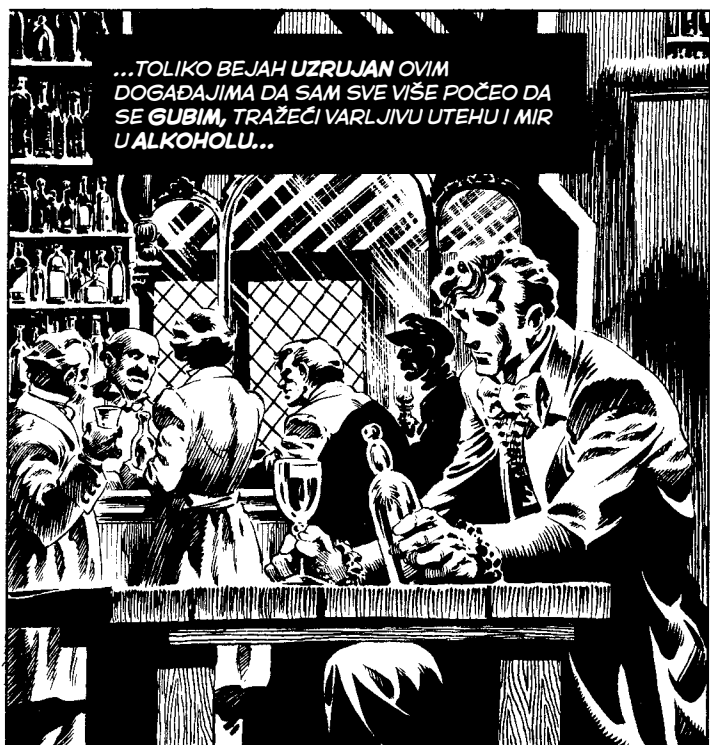
...JUTRO NAKON POŽARA
POSETIO SAM JOŠ UVEK
ZADIMLJENO ZGARIŠTE
SVOG DOMA...

...GDE NA JEDINOM PRE-
OSTALOM ZIDU, KAO URE-
ZANU U BARELJEFU, UGLEDAH
SLIKU DŽINOVSKE MAČKE,
ZAPANJUJUĆE VERO-
DOSTOJNU...

...I TO SA OMČOM
OKO VRATA...

...UBRZO POSTADOSMO NAJBOLJI PRIJATELJI... NAŠA UZAJAMNA SKLONOST ČINILA MI SE KAO ZRAČAK TOPLINE U NAŠOJ NOVOJ KUĆI, TE SMO, BAR NA NEKO VREME, SVI BILI SREĆNI KAO I PRE...

...A ZATIM, NA MOJU SRAMOTU I UŽAS, ZVER JE POČELA LOŠE DA UTIČE NA MENE... DA NEPREKIDNO PREDE, DA MI SE TRLJA O NOGE, ČAK I DA MI ZARIVA KANDŽE U ODEĆU I DA SE VERE UZ MENE NE BI LI MI ISPUNILA LICE SVOJIM UŽASNIM MJAUKANJEM I LIZANJEM...

...I NAKON NEKOG VREMENA MOJA LJUBAV PREMA TOM STVORENJU PRETOČILA SE U POTPUNU JEZU. KAD GOD BI PROŠLO KRAJ MENE, ČELO BI MI OROSILE GRAŠKE HLADNOG ZNOJA, A SILOVITI DRHTAJI OBUZELI UDOVE...

...A MOJ PREZIR PRODUBIO JE OŠTRI KONTRAST PRIZORA BEZGRANIČNE PRIVRŽENOSTI KOJU JE MOJA SUPRUGA ISPOLJAVALA PREMA ZVERI... POMISAO DA JE SPOSOBNA DA TAKO OTVORENO VOLI TU STVAR KOJA MI JE IZJEDALA DUŠU...

...A ONDA ME JE JEDNOG DANA SUPRUGA
ZAMOLILA DA JE OTPRATIM DO PODRUMA
ZBOG NEKOG KUĆNOG POSLA...

...NASRED STEPENICA, MAČKA, KOJA
JE IŠLA U KORAK SA MNOM, PROVLA-
ČEĆI MI SE IZMEĐU NOGU, UKLEŠTI
REP ISPOD MOJE CIPELE I, POSKO-
ČIVŠI, STRMOGLAVI ME NA POD...

...NAKON ŠTO SAM SE OPO-
RAVIO, ŠAKA MI PADE NA DRŽA-
LJU SEKIRE, KOJU SMESTA
PODIGOH NE BIH LI POSEKAO
PROKLETU ZVER...

...MOJA SUPRUGA SE, MEĐU-
TIM, UMEŠALA, ZAŠTITNIČKI
ZGRABIVŠI ŽIVOTINJU U
NARUČJE...

...OBUZET JAROŠĆU VEĆOM NO
DEMONSKOM, PROMENIH CILJ I
ZARIH JOJ SEKIRU U MOZAK...

...POČINIVŠI OVO GROZNO UBISTVO,
SASVIM PRIBRANO, BACIH SE NA
POSLO SKRIVANJA NJENOG LEŠA...

...NA JEDNOM ZIDU BEŠE PLITKA
IZBOČINA, MOŽDA OD KAKVOG
LAŽNOG DIMNJAKA, ZAZIDANA DA
PODRAŽAVA OSTALE PODRUMSKE
ZIDOVE...

...POLUGOM SAM OBIO
MALTER I KRENUO DA
VADIM NERAVNOMERNO
POREDANE CIGLE...

...SVE DOK NISAM PROBIO
POZAMAŠNU RUPU...

...S VELIKIM NAPOROM ODVUKOH TELO DO ZIDA I POHRANIH GA U IMPROVIZOVANU GROBNICU. A ZATIM, PRIPRAVIVŠI KORITO
PUNO MALTERA, POREDAM CIGLE NAZAD NA MESTO...

...NAKON NEKOLIKO ČASOVA POSAO BEŠE
OBAVLJEN – ZID JE PREMAZAN SVEŽIM
KREČOM I SVE OPET BEŠE KAO NEKAD...

...OD MAČKE NIJE BILO NI TRAGA NI GLASA...
ZVER MORA DA JE PRESTRAŠENA POBEGLA
OD PRIZORA MOG NASILJA...

...I PRVI PUT NAKON NEBROJENO
MESECI MIRNO SAM SPAVAO...

...NAKON ČETIRI DANA DOŠLA
JE POLICIJA DA PRETRAŽI
PROSTORIJE...

...CELU KUĆU SU PODVRGLI SVAKOJAKOM TEMELJNOM ISTRAŽIVA-
NJU, A KAD SU NAPOKON ZAVRŠILI I SPREMALI SE DA ODU, TRIJUMF
U MOM SRCU BEŠE ODVEĆ JAK DA BIH GA OBUZDAO...

...GOSPO-
DO...

...DRAGO MI
JE SAM ŠTO SAM
ODAGNAO VAŠE
SUMNJE... SVE NAJ-
BOLJE ŽELIM...

...UZGRED,
GOSPODO, OVO...
OVO JE VEOMA
DOBRO SAZDANA
KUĆA...

MOGLO BI SE
REĆI IZVRŠNO SA-
GRAĐENA KUĆA...
OVI ZIDOVI...

...IZA ZIDA JE
DOPRO URLIK.

...ISTOG ČASA NASRNUŠE NA ZID, GULEĆI
MALTER, ČUPAJUĆI CIGLE...

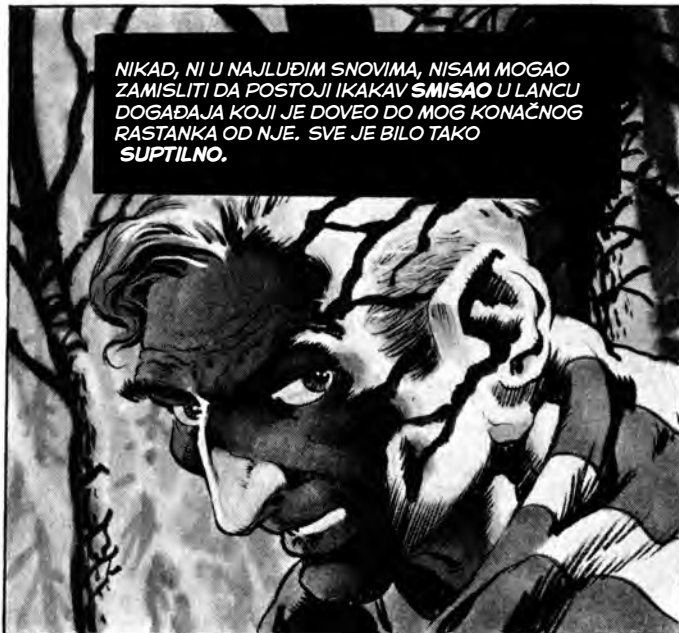
...BEJAH ZAZIDAO I ČUDOVIŠTE
U SAMU GROBNICU...

KRAJ

SADA KAD RAZUMEM ŠTA SE ZAISTA DOGODILO...
DA SVE TO IMA JASNO ODREĐEN CILJ... NJENO
POSTOJANJE ČINI SE SAMO JOŠ UŽASNIJIM.

NIKAD, NI U NAJLUĐIM SNOVIMA, NISAM MOGAO
ZAMISLITI DA POSTOJI IKAKAV SMISAO U LANCU
DOGAĐAJA KOJI JE DOVEO DO MOG KONAČNOG
RASTANKA OD NJE. SVE JE BILLO TAKO
SUPTILNO.

ČAK I TOG DANA U ŠUMI, PRE
TOLIKO MESECI, KADA SU ME U
LOVU PREKINULI NEŽNI, ŽALOBNI
JECAJI... ČAK JE I TO DELOVALO
LIŠENO SVAKOG PROVIDENJA.

TO BEŠE DAN KADA SAM PRVI
PUT UGLEDAO NJENO LICE,
PRVI PUT POGLEDAO U NJENE
OČI, PRVI PUT ČUO NJENO IME...

DŽENIFER

GOSPODE
BOŽE!

WRIGHTSON

HEJ! STANI!
BACI SEKIRU ILI
PUCAM!

UPOZORAVAM
TE! **BACI
SEKIRU!**

**U-USNE MU
SE POMERAJU...
POKUŠAVA DA
GOVORI!!**

DŽ-DŽENIFER...

**MRTAV JE.
ČINI SE DA SAM
NJEGA ČUO KAKO
JECA...**

DEVOJKA!
BOLJE DA VIDIM
DA LI JE DOB...
**BOŽE NA
NEBESIMA!**

NIKADA
NISAM VIDEO
NEŠTO TOLIKO
MONSTRUOZNO!

DEFORMISANO
ILI **NE**, NIJEDNO
STVORENJE NE
ZASLUŽUJE **OVO!**

DA LI SI
DOBRO? DA
LI TE JE **PO-
VREDIO?**

NE RAZUME NI REČ...
OČITO JE **ZAOSTALA**.
BOLJE DA JE
ODVEDEM U
POLICIJU.

ALI ŠTA
S NJIM?

ODUZEO SAM ŽIVOT! ČAK I DA ME SUD
OSLOBODI... KAD SE **NOVINE** DOČE-
PAJU OVOGA, IZBIĆE **SKANDAL!** MO-
JA FIRMA ĆE
PROPASTI!

ILI MOŽDA
POSTOJI NEKO
**DRUGO RE-
ŠENJE?**

NARAVNO! NIKO NIJE
VIDEO DA SAM GA UPU-
CAO! REĆI ĆU POLICIJI
DA SAM DEVOJKU **NAŠAO**
KAKO LUTA PO ŠUMI!
**USPEĆE! MORA DA
USPE!**

TREBALO JE JOŠ **TADA** DA SHVATIM DA SE
PONAŠAM IRACIONALNO. TREBALO JE NEŠTO
DA **NASLUTIM**. ALI BILO JE PRERANO ZA TO.
BIO SAM ISUVIŠE NAIVAN...
I JOŠ UVEK RAZUMAN.

U POLICIJI SU MI **POVEROVALI**, OD DEVOJČINIH RODITELJA ILI PORODICE NIJE BILO NI TRAGA NI GLASA. ISTOG ČASA KAD JE SUDIJA OBZNANIO SVOJU NAMERU DA DŽENIFER SMESTI U ODREĐENU INSTITUCIJU, PRVI PUT SAM NA SEBI OSETIO NJEN **POGLED...** POGLAD NJENIH CRNIH, GROZNIH, NEODOLJIVIH OČJU.

ČEKAJTE, GOSPODINE SUDIJO! MOLIM VAS... JA... ŽELEO BIH DA PODNESEM ZAHTEV DA JE **USVOJIM**.

ŽELITE DA JE... (KHM)... **USVOJITE?**

ZAVARAVAO SAM SE DA ĆE MEDŽ I DECA **RAZUMETI**. ŠOK NIJE BILO MOGUĆE UBLAŽITI.

MEDŽ... DECO... OVO JE DŽENIFER. ŽIVEĆE S NAMA!

DŽIME... BOŽE BLA-GI!

MAMA, BOJIM SE!

NAREDNIH NEKOLIKO NEDELJA BILE SU PRAVI PAKAO ZA SVE NAS. ČAK SE I NA DŽENIFERINOM LICU – UPRKOS UŽASNOM IZOBILIČENJU – OCRTAVALA AGONIJA.

TIMI, JEDI SVOJU VEČERU.

NE MOGU! NE DOK ONA SEDI PREKO-PUTA!

DŽIME, MORAŠ DA JE SE **OTARASIŠ!** NE ŽELIM DA ZVUČIM **BEZDUŠNO**, ALI PORODICA NAM SE **RASPA-DA** ZBOG NJE!

ŠTA MOGU DA URADIM, ZA IME BOŽJE? **VERUJE MI!** TO BI JE **UBILO!**

NO, TO NAS JE **SVE** UBIJALO, BOLNO I POLAKO. OPTEREĆEN DŽENIFERINIM PRISUSTVOM, ŽIVOT NAM JE POSTAO **KOŠMAR** KOME NIJE BILO KRAJA.

EEEEEEEEEE

ŠTA KOG...?

UJELA ME JE! MALA VEŠTICA ME JE UJELA!

ČUDO-VIŠTE MALO! ODVRATNA MALA SPODOBO!

NOĆI MI JE PROŽIMALA NESANICA. OSLABIO SAM, USUKAO SE.

POKUŠAO SAM DA PRONADEM DRUGI DOM ZA DŽENIFER. ZAISTA JESAM! NO NA POLA PUTA DO MENTALNE USTANOVE POČELA BI SVOJE UŽASNO NEMO PREKLINJANJE... NABUBRELE IZBOČINE ŠTO JOJ BEHU OČI OROSILE BI SE I SUZE BI JOJ POTEKLE NIZ IZOBILJENE OBRAZE...

NO TO SUTRA SE PRETVORILU U NEDELJE, A NEDELJE U MESECE. MEDŽ I JA GOTOVO DA VIŠE NISMO NI GOVORILI. PRITISAK JE BIO NEPODNOŠLJIV, BILI SMO NA IVICI PUCANJA...

NIJE BILO SVRHE NI DA PITAM MEDŽ DA SE PREDOMISLI... NIJE BILO SVRHE NI DA JE PREKLINJEM. STOGA NISAM NI POKUŠAO...

TI, MALO ČUDO-
VIŠTE. PLATIČEŠ
ZA OVO, KUNEM TI
SE! NEKAKO ČU
TE SE VEĆ OTA-
RASITI!

ALI NISAM. NISAM MOGAO. SVAKI PUT KAD BIH POKUŠAO, SVAKI PUT KADA BIH JOJ ZAPRETIO, POGLEDALA BI ME TIM SVOJOM OČIMA. A ZATIM JE, JEDNE NOĆI, CELA SITUACIJA POSTALA SUMANUTA... ONE NOĆI KAD JE DOŠLA U MOJ KREKET...

ŠT-ŠTA
JE BILO? ŠTA
ŽELIŠ?

ODAKLE TI TA
SPAVAČICA?
OH, GOSPODE
BOŽE!

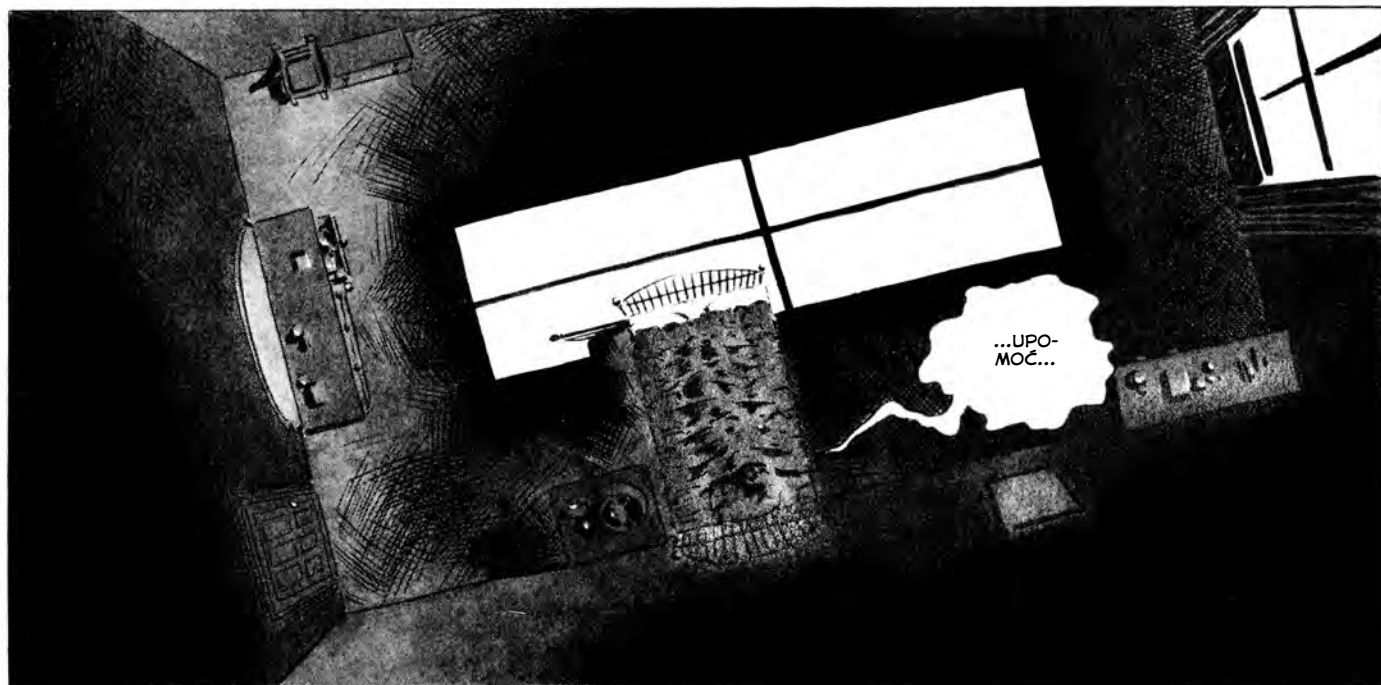
TO JE
MEDŽINA SPA-
VAČICA! UKRA-
LA SI JE! NE!
BEŽI OD MENE!
BEŽI!

DŽENIFER,
**NE! MOLIM
TE!**

GOSPODE...
POMOZI MI...
POMOZI...

...UPO-
MOĆ...

VLASNIKA CIRKUSA SAM POKOPAO NA JEDNOM PUSTOM POLJU, A NEDELJU DANA NAKON TOGA PRODAO SVOJU FIRMU I KUĆU. DŽENIFER I JA SMO KRENULI NA PUT, BEZ IKAKVOG ODREĐIŠTA, MAHNITO BEŽEĆI PRED NEUMOLJIVIM USPOMENAMA. ŽIVOT NAM SE SVEO NA NIZ ORONULIH MOTELSKIH SOBA...

DŽENIFER, MOLIM TE! NEMOJ NOĆAS...

PRONAŠLI SMO JEDNU NAPUŠTENU FARMU. JA SAM SE PREPUSTIO PIĆU, ZABORAVIO NA POSAO. MOJE ČITAVO POSTOJANJE PRETOČILO SE U MAGLOVITE SEKVENCE DŽENIFERINIHALAVIHI USANA I ZARIVENIH KANDŽI I DUGE, USAMLJENE NOĆNE ŠETNJE KAD BI PALA U MILOSTIVI SAN I OSTAVILA ME NA MIRU.

UBIĆU SE. DA, TO JE JEDINO REŠENJE...

NO ČAK I DOK BI SPAVALA, I DALJE SAM BIO ZATOČENIK NJENOG ČUDNOVATOG, NERASKIDIVOG UTICAJA. I SVAKE NOĆI, PO POVRATKU IZ ŠETNJE, MISTERIOZNO BI ME ČEKALA NOVA FLAŠA JEFTINOG PIĆA. DRŽALA ME JE NA TANKOJ ALKOHOLNOJ UZICI...

NOVINE. MOŽDA MOGU DA NAĐEM NEKI POSAO... DA SE MALO SABA-REM...

NESTALO DETE
POLICIJA SUMNJA NA KIDNAPOVANJE

O, GOSPODE! SAMO DA NIJE...

SAMO DA NIJE ONA!

A ZATIM SMO SE NEKAKO OBRELI U ŠUMI, DALEKO, DALEKO OD NAŠE KUĆE, OD BILO KOJE KUĆE. VEZIVAO SAM JOJ RUKE...

POTOM SAM SAMO ČUTKE SEDEO KRAJ NJE. ZAVLADAJO JE MUK. ŽURIO SAM U DŽENIFER, A ONA U MENE. SATIMA. SVE DOK NISAM ZAČUO KORAKE...

TEK TADA SAM SHVATIO NJENU PUNU MOĆ, NJEN CELOKUPNI RAZORNI POTENCIJAL...

POKUŠAO SAM DA VIČEM, NO GRLO MI JE OTKAZALO. ZAGRCNUH SE NA SOPSTVENE JECAJE...

DŽENIFER, MOLIM TE! PREKLINJEM TE!

NE TERAJ ME...

MOLIM TE!!!

HEJ! STANI!

NISAM ZNAO KAKO DA OBJASNIM... NIJE BILO VREMENA DA OBJASNIM... JEDVA SAKUPIH SNAGE DA IZREKNEM SLABAŠNO UPOZORENJE DOK JE NJENA MOĆ NADA MNOM NESTAJALA I OBUZIMALA ME VEĆITA TMINA...

DŽENIFER...

KRAJ

UMRLA! O, GOSPODE, PUKIH PET SLOVA.
JEDNA REČ, MISAO ŠTO U DAHU MINE.
A IPAK – ČITAV ŽIVOT ZA ONOG KOJI ŽUDI,
ZA ONOG KOJI OBITAVA U OČAJU TMINE.

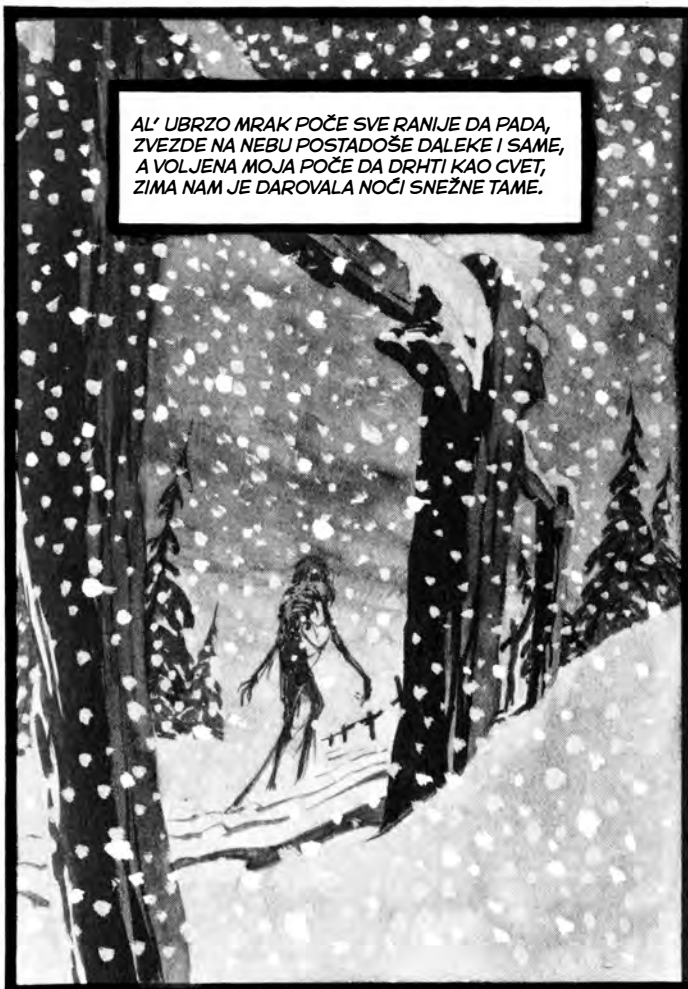
UMRLA JE ONA TOG ČEMERNOG DECEMBRA,
DECEMBRA NI NALIK I JEDNOM DO TADA.
A S NJOM JE UMRLA I DUŠA MOJA GREŠNA,
SEĆANJA NA ZIME PROŠLE PREKRI SNEG ŠTO
PADA.

Klaris

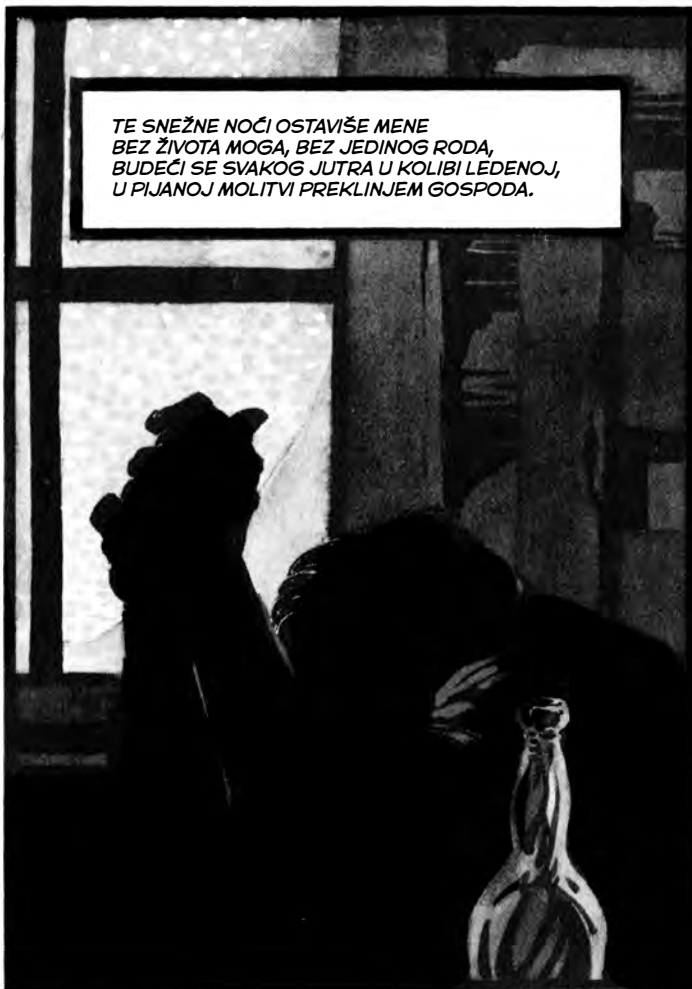
AL' JOŠ JE VIDIM, BLISTA ISPRED MENE,
BLEDA I NEŽNA, TOPLA I JEDINSTVENA.
I DALJE UZ OSMEH SA MNOM TRČI LIVADAMA,
ZATOČNICA MOJIH SNENIH USPOMENA.

ZAJEDNO OSLUŠKUJEMO KIKOT KIŠNIH KAPI,
UŽIVAMO U ČARIMA PROLEĆNIH VIDIKA,
U ZAGRLJAJ PRIMAMO TRIJUMF LETNJIH SATI,
KRIŠOM KRADEMO POLJUPCE DOK NAS JESEN
ČIKA.

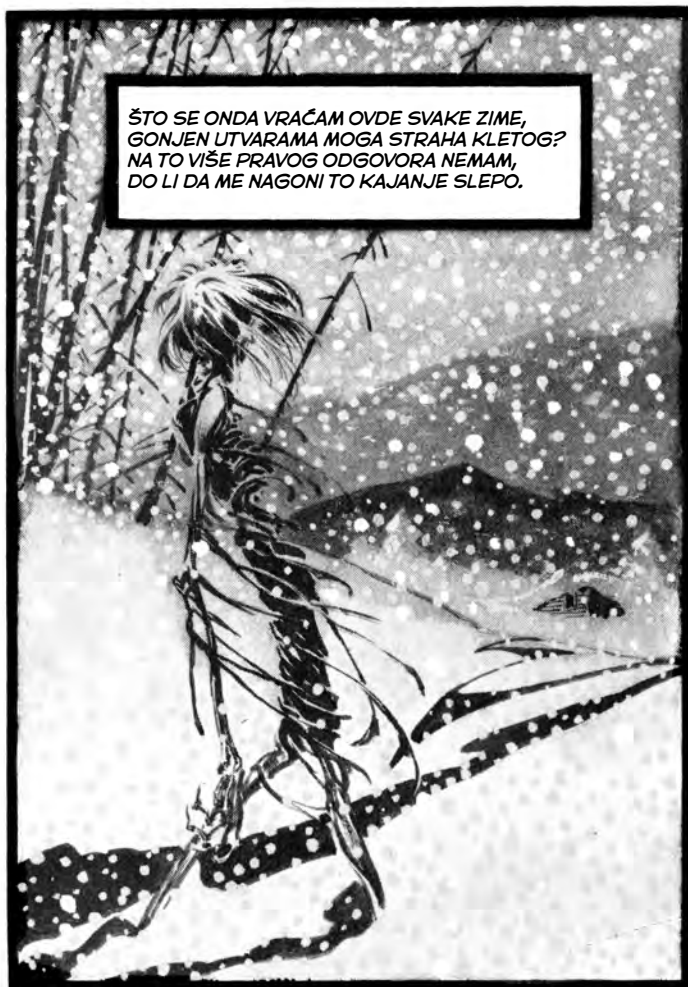
AL' UBRZO MRAC POČE SVE RANIJE DA PADA,
ZVEZDE NA NEBU POSTADOŠE DALEKE I SAME,
A VOLJENA MOJA POČE DA DRHTI KAO CVET,
ZIMA NAM JE DAROVALA NOĆI SNEŽNE TAME.

TE SNEŽNE NOĆI OSTAVIŠE MENE
BEZ ŽIVOTA MOGA, BEZ JEDINOG RODA,
BUDEĆI SE SVAKOG JUTRA U KOLIBI LEDENOJ,
U PIJANOJ MOLITVI PREKLINJEM GOSPODA.

ŠTO SE ONDA VRAĆAM OVDE SVAKE ZIME,
GONJEN UTVARAMA MOGA STRAHA KLETOG?
NA TO VIŠE PRAVOG ODGOVORA NEMAM,
DO LI DA ME NAGONI TO KAJANJE SLEPO.

URANJAM MEĐ OVE ZIDOVE OD HRASTA,
BEŽEĆI UZALUD OD KOŠMARNOG VELA,
DOK UNUTAR KAMINA USPOMENE PLEŠU,
PLAMENOVIMINULIH NAM REČI I DELA.

U SEĆANJU MI SADA POČIVA ZAUVEK
TA VIZIJA ŠTO JOJ NE MOGU UTEČI,
KAKO ZAJEDNO KRAJ ISTOG TOG KAMINA
NAZDRAVLJAMO NAŠOJ SENOJ ZIMSKOJ SREĆI.

JA, BUDALA, ZATOČENIK VESELOGA VINSKOG SNA,
ONA, BLEDA I PRI SVETLU RUMENOG ŽARA, REČE
DA PO DRVA ZA POTPALU POČIĆE U HLADNU NOĆ
PRE NO ŠTO ODEMO U POSTELJU NA TO
BADNJE VEČE.

NE ČUJH TRESAK VRATA ZA NJOM,
KOJA ŠČEPA OD OLOVA TEŠKOG RAM,
NI NJU KAKO KUĆA, NI NJU KAKO LUPA,
DALEKO OD JAVE, KŌ ZAKLAN UPADOH
U SAN.

NJENU PATNJU, STRAVU I AGONIJU,
DOK KRVAVIM PRSTIMA PO VRATIMA GREBE
I UŽASNUTIM VRISKOM ZOVE MOJE IME,
DO KRAJA ŽIVOTA NOSIĆU UZ SEBE.

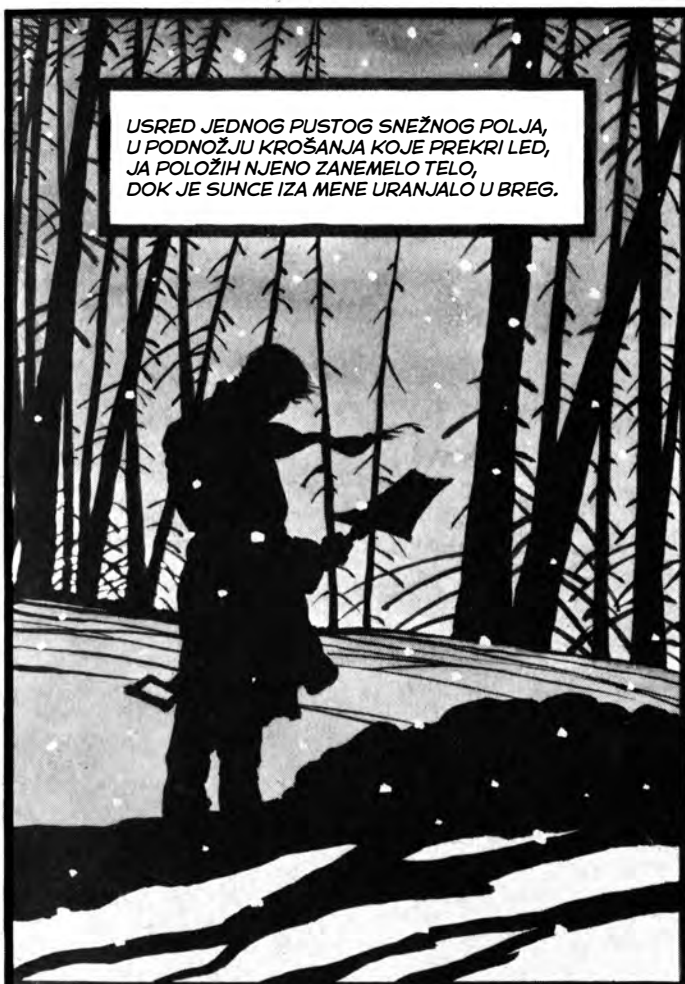
HOĆE LI ME IKADA MANJE BOLETI
SEĆANJE NA TU MUČNU I STRAVIČNU SLIKU?
S LEDENOG PRAGA I U SMRTI ME DOZIVA,
U GRAKTANJU VRANA ČUJEM NJENU NEMU
VRISKU.

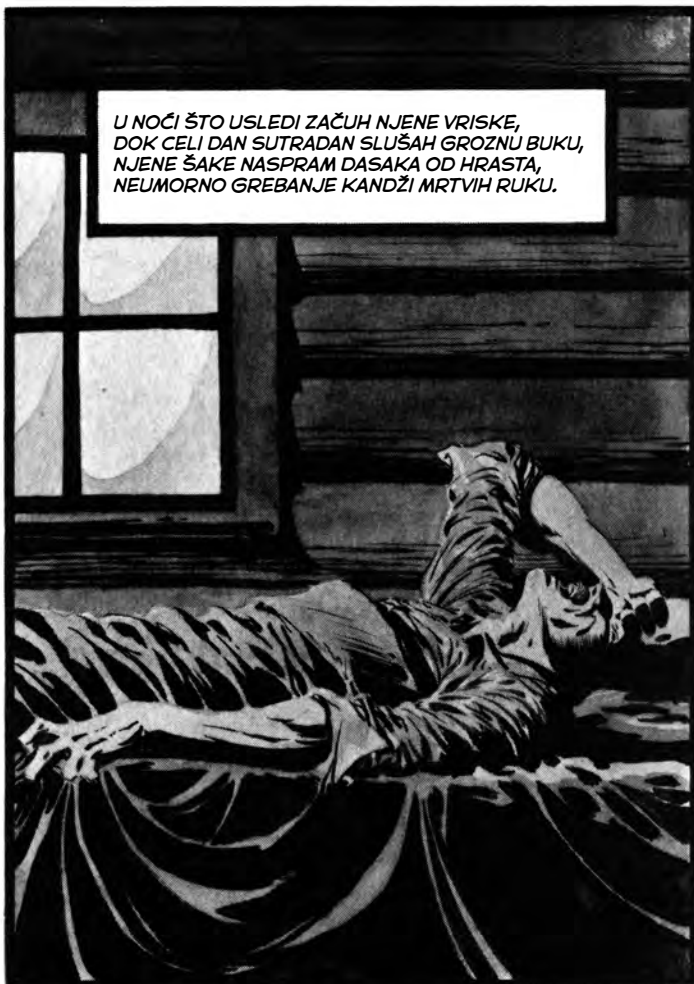
UTO SHVATIH DA HRLIM LUDILU U SUSRET,
RASKRSTIH ZAUVEK S RAZUMOM I VOLJOM,
GLEDAJUĆI KAKO LEDENIM KANDŽAMA GRABI
KA TOPLINI ŠTO ZAUVEK OSTAVI ZA SOBOM.

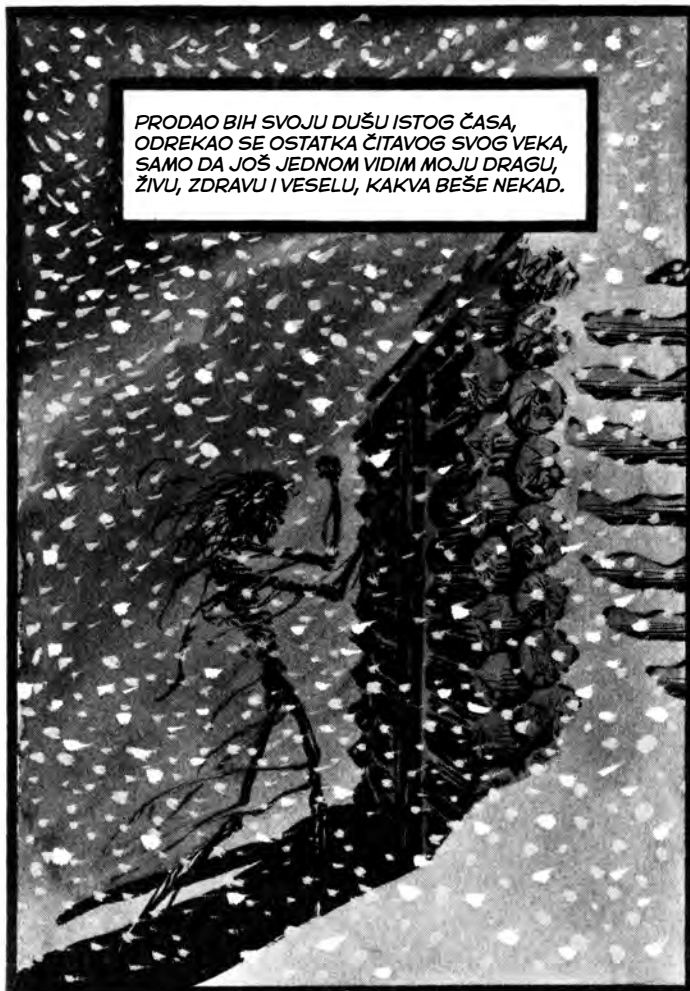
USRED JEDNOG PUSTOG SNEŽNOG POLJA,
U PODNOŽJU KROŠANJA KOJE PREKRI LED,
JA POLOŽIH NJENO ZANEMELO TELO,
DOK JE SUNCE IZA MENE URANJALO U BREG.

U NOĆI ŠTO USLEDI ZAČUH NJENE VRISKE,
DOK CELI DAN SUTRADAN SLUŠAH GROZNU BUKU,
NJENE ŠAKE NASPRAM DASAČA OD HRASTA,
NEUMORNO GREBANJE KANDŽI MRTVIH RUKU.

PRODAO BIH SVOJU DUŠU ISTOG ČASA,
ODREKAO SE OSTATKA ČITAVOG SVOG VEKA,
SAMO DA JOŠ JEDNOM VIDIM MOJU DRAGU,
ŽIVU, ZDRAVU I VESELU, KAKVA BEŠE NEKAD.

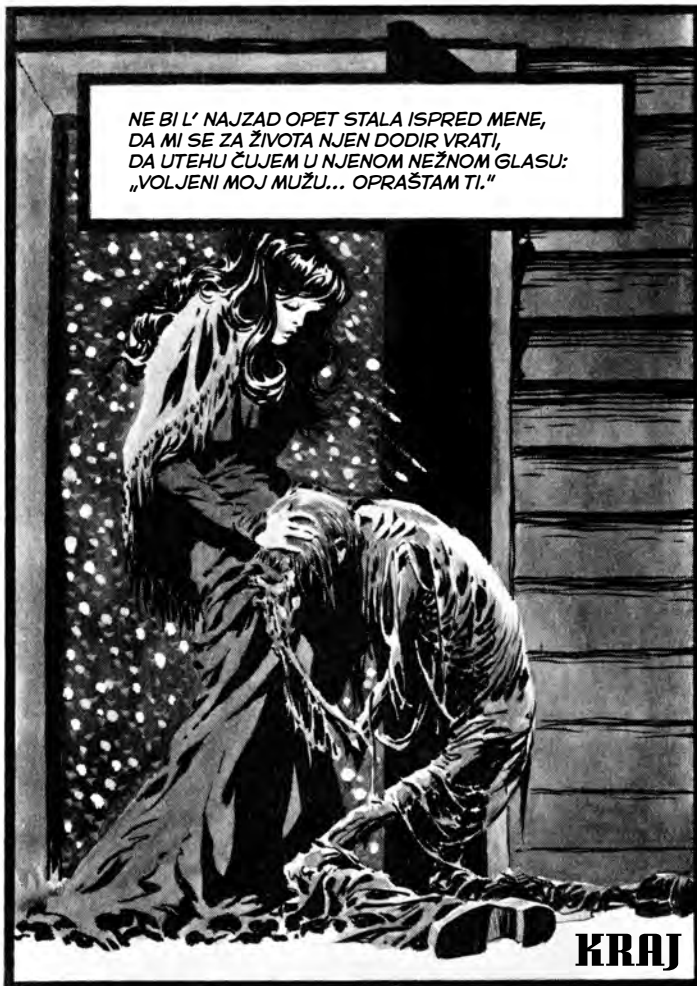
DA OPET U SVOM NARUČJU, USAHLOM OD ČEŽNJE,
DRŽIM NJENO KRHKO TELO, ŠTO BEŠE DEO MENE,
DA OPET UGLEDAM OČI NJENE, BOJE ČILIBARA,
GDE KRIJE SE UZMAK OD LUDILA, OD SENE.

KAD BIH ZNAO DA ME SADA MOŽE ČUTI,
MOJU PATNJU POJMITI, VIDETI MOJ BOL,
DOZVAO BIH NJENU LUTAJUĆU DUŠU I
SVOJE SMRTNO TELO PREPUSTIO NJOJ.

NE BI L' NAJZAD OPET STALA ISPRED MENE,
DA MI SE ZA ŽIVOTA NJEN DODIR VRATI,
DA UTEHU ČUJEM U NJENOM NEŽNOM GLASU:
„VOLJENI MOJ MUŽU... OPRAŠTAM TI.“

KRAJ